

ÉTABO 'YA ÛBALÉ'A

PÉNDÉLELO

Léno cina Ûbalé'a ake abandulélo 'isolwe'. Éno étabo 'yaatenda alondo a ibumbwa lya ésé na bitù byose bilémo, isolwe lya balangamsenge, lùbalé'o lwa búbé na shingoshingo m'm ésé, na ité Abeca byalé mù'éta ésambo na balangamsenge. Éno étabo 'ya Ûbalé'a énábashá ùkabù-lwa hemo bihéndé bibélé bya m'mùlù:

1. Bibangyù 1—11 Ibumbwa lya ésé na mse'eleco wa mbele wa élongo 'ya mlangamsenge. Mno mulé misahù ya Adamu na Efa, Kaini na Abeli, Nuhu na mwikyùle, na lùhéngo lwa Babeli.

2. Bibangyù 12—50 Mse'eleco wa bashi'ùlùca ba mbele ba Baisilaheli. Wa mbele alé Ebulahimu, hùlya wahùlùlumbibwa ù lyake i'waca na inyemya Abeca. Hanuma halé mùcanga mise'eleco ya wake mkala Isaka, na wake mkyù'ùlù Yakobo (wahùlùbucibwa ng'ine Isilaheli), na bakala i'ùmi na babélé ba Yakobo, balya bahùlùbalé'a bibundé i'ùmi na bibélé bya Isilaheli. Ètù 'yaawanina ùbangélélwa élé 'ya hùmo wa babo bakala, waabucibwa Yusufu, na bitù byahùcice Yakobo na bange bake bakala hamo na byabo bibundé iya 'wi'yana m'm ésé 'ya Misili.

Éna'éba éno étabo 'yaase'eleca mise'eleco yaalolela batù, ùhéta kana 'yaabalé'a isahùla msahù ya bilya Abeca byahùlù'éta. Élé mùbalé'a na ishisha nibo Abeca abumbile ésé na bitù byose bilémo, na élé mùshi'a na ilaka nibo Abeca àukéléléla ilosha lyake i'ùbakanina bake batù. M'moci wa m'mùlù M'm éno étabo 'yose, msoshi hùlémo alé Abeca, wikyù'ala mangya na iso'ola balya baikyù'éta byaasona, wikyùlombola na i'watéléca bake batù, na hùlé mùmanya ù'unga yabo mishinga. Éno étabo 'ya ale 'yasalangilwe ihikyé'éla mmikyé'élo wa bù'waca bwa batù na ù'watéléca ilénda bùbo bù'waca nibo bùlé'e ù'wa.

Éfeco 'ya Bilémo

Ibumbwa lya bitù byose na balangamsenge 1:1—2:25

Lùbalé'o lwa búbé na shingoshingo 3:1-24

Ihuma ulé Adamu ihùca ulé Nuhu 4:1—5:32

Nuhu na mwikyùle 6:1—10:32

Lùhéngo lwa Babeli 11:1-9

Ihuma ulé Shemi ihùca ulé Abulamu 11:10-32

Bakwekwe: Ebulahimu, Isaka, Yakobo 12:1—35:29

Malongo ma Esau 36:1-43

Yusufu na babùcwa nake 37:1—45:28

Baisilaheli m'm ésé 'ya Misili 46:1—50:26

Mse'eleco wa ùbumbwa 'wa mtù na bitù

1 ¹ Û lùbalé'o Abeca abumbile ésé na ikùlù. ² Ésé ébele ébumbwa-bumbwa na ésishi hemo atù. Ahùlù abele aakù-bé'ela aléngé a makyé, na mtéma wa Abeca hùbele mùnyata-nyata ùbanda makyé. ³ Abeca ibyatenjile: "Ùbe lwenge," na lwenge lwanaba. ⁴ Abeca ashimona lùlo lwenge nibo lùlé lwangéne. Lùnge anabekanu'ya lwenge na ahùlù.

⁵ Bibyo Abeca ashibùca lwenge "Cùba" na ahùlù "Busuku". 'Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa ùbalé'a.

6-7 Abeca ibyatenjile: "Habe lùlele hasamba makyé ibekanu'ya makyé malé ùbanda na malé ùmanda," na byanaba bibyo. Û bibyo Abeca ahùlù'éta lùlele lwa ibekanu'ya makyé malé ùmanda na makyé malé ùbanda. ⁸ Ashibùca lùlo lùlele "Ikùlù". 'Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa abélé.

9 Abeca ibyatenjile: "Makyé malé ùmanda na ikùlù masùmbéle hatù hamo, nibo haa'ama hamone'e." Byanaba bibyo. ¹⁰ Abeca ashibùca halya haa'ama nibo élé "Ésé", na halya haa-sùmbéla makyé anahabùca nibo élé "Étaanga". Abeca ashimona bibyo nibo bilé byangéne. ¹¹ Lùnge anatenda: "Ésé émenye mikyengye yose ya bimena, bilya bya iha mbùto na bya iha bikuma." Byanaba bibyo. ¹² Ésé ibi'ya-meninyine bimena bikyùha mikyengye yose ya mbùto na bité bikyùha bikuma ité bilé cake mbùto. Abeca anamona bibyo nibo bilé byangéne. ¹³ Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa asatù.

14 Abeca ibyatenjile: "Ûbe byenge m lùlele nibo bibekanu'ye m cùba na m busuku, nabyo bibe amanyi'éco a ùlangésha bikyanga bya bùwa na bùkyoko, na suku na mya'a; ¹⁵ bibyo byenge ibyaka'a m lulele nibo bitaléle ésé." Na byanaba bibyo. ¹⁶ Bibyo Abeca ahùlù'éta byenge bibélé bya m'mùlù: 'yenge 'ya m'mùlù 'yanahaanga m cùba na 'yenge 'ya mwana 'yashihaanga m busuku, na ana'éta na tùtonde naato. ¹⁷ Abeca abé'ile bibyo byenge mw ikùlù nibo bikyá'élé ésé, ¹⁸ ihaanga m cùba na m busuku, na ibekanu'ya lwenge na ahùlù. Abeca anamona bibyo nibo bilé byangéne. ¹⁹ Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa anaci.

20 Abeca ibyatenjile: "M makyé mukyele bibùmbé manga bilé na bùlamu na tùnyonyi tükùlù'e m lùlele." ²¹ Bibyo Abeca abùmbile binyama bya m'mùlù bya étaanga, mikyengye yose ya bibùmbé bilé na bùlamu m makyé, na mikyengye yose ya tùnyonyi. Abeca anamona bibyo nibo bilé byangéne. ²² Û bibyo Abeca ashihelela bibùmbé bilé na bùlamu nibo bibùtanye m makyé na bikyéle étaanga, na tùnyonyi tühétakane ùba manga m'm ésé. ²³ Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa atano.

24 Abeca anatenda: "Ésé éhùlanye mikyengye yose ya bibùmbé bilé na

bùlamu, nyama ca njukanwa, bilé mwibùlùta hasé na mikyengye yose ya nyama ca m'm éswé." Byanaba bibyo. ²⁵ Bibyo Abeca a'écile mikyengye yose ya nyama ca mjukanwa, mikyengye yose ya nyama ca m'm éswé na mikyengye yose ya bilé mwibùlùta hasé. Abeca anamona nibo bibyo bilé byangéne.

26 Hanuma na haho Abeca ashite-nda: "Tù'éte mtù waahikana netù, hùlè na yetù sùsho. Nake abe na bùbasha ù heswé, ù tùnyonyi, ù nyama ca njukanwa, ù nyama ca m'm éswé, ù byose bilé mwibùlùta hasé, na ù ésé 'yose." ²⁷ Û bibyo Abeca ahùlùbùmba batù baa-hikana nake. Ibyabùmbile mlùmyana na m'macana, ²⁸ na anabahelela bino: "Mubùtanye manga, lùmbaka menu malongo ma'wéle m'm ésé 'yose na ùba na bùbasha ù'élé. Na namuha bùbasha ù heswé, ù tùnyonyi na ù nyama cose ca m'm éswé. ²⁹ Lùnge namuha bitoho byose bya m'm ésé bilémùha mbùto na bité byose bilé mùha bikuma nibo bibe byenu bya'ùlya. ³⁰ Shi'éta nyama cose ca m'mésé, tùnyonyi tose na bibùmbé byose bya bùlamu bilé mwibùlùta hasé, nabiha bisashi na maani ùba byabo bya'ùlya." Na byanaba bibyo. ³¹ Abeca a'écile alole étù 'yose 'yaa'écile, anamona nibo ésele 'yangéne manga. Wabele ékolo na lù'yelo, lwanaba lusuku lwa mtùba.

2 ¹ Û bibyo ikùlù na ésé byanawé'éléla ibùmbwa hamo na bitù byose bilémo. ² Na ù lusuku lwa mwenji Abeca abele awa ùwé'éléla mi'ambo yose yabele mù'amba na anaihoca m lùlo lusuku. ³ Ahùlùhelela lusuku lwa mwenji, analùbekanu'ya na cinge suku, lùmbaka m lùlo lusuku i mwahùlùhoca habele awa ù'amba mi'ambo yose ya ibùmba. ⁴ Hùkyo i mse'eleco wa Abeca byabùmbile ikùlù na ésé.

Ndalo ya Edeni

Ékyanga Mwene'ombe Abeca 'yabùmbile ikùlù na ésé, ⁵ m'm ésé tamwabele munamena atù na étoho 'yose ta'yabele énamena, lùmbaka tabele analo'ya

mbula m'm ésé, lùnge tahabele hanaba mtù wa ihunda. ⁶ Shi'éta makyé mabele mùsasa itooca itete.

7 Mwene'ombe Abeca abùmbile mtù 'w itete; anammuléla mmùkya wa bùlamu m mihembe na mtù ibyashibebe ébùmbe élé na bùlamu.

8 Hanuma Mwene'ombe Abeca ana-byala ndalo ya Edeni, mbo'o ya Téndé, na mmo i mwabé'ile hùlya mtù waabùmbile. ⁹ Ameninye bité byangéne bilé mùha bikuma byangéne. Lùnge anamenya été 'ya bùlamu mwingi na hékyo ndalo élé mùhana bwenge bwa imanya byangéne na byaasona.

10 Mmo m ndalo mwahùlùsolo'a lùkyé lùbele mùkela itooca m ndalo ya Edeni; hanuma na ihétana ndalo ya Edeni lùlo lùkyé lwanakaba hemo mikyaba hénaci ya njiki. ¹¹ Lùkyé lwa mbele lùlé mùbùcibwa Pishoni; nalo i lùbele lwaacimbù'a ésé 'yose 'ya Hafila. (¹² Haho halé nolo hélé sù'ù-sù'ù, bùtongu bwaakùma na mabwe maatù'ùla ma ékùci malé mùbùcibwa onikisi.) ¹³ Lùkyé lwa abélé lùlé mùbùcibwa Ngihoni, nalo lwaacimbù'a ésé 'yose 'ya Kushi. ¹⁴ Lùkyé lwa asatù lùlé mùbùcibwa Lùkyé Tingele, nalo lwaahétana mbo'o ya Téndé ya Ashuli, na lùkyé lwa anaci lùlé mùbùcibwa Lùkyé Efulati.

15 Lùnge Mwene'ombe Abeca ibyahénjile hùkyo mtù anammbé'a m Ndalo ya Edeni nibo ahéhunde na uhé'unga. ¹⁶ Ashimsémya: "Ùnabasha ùlya bikuma bya été 'yose élé m ndalo, ¹⁷ shi'éta tù'olwa ùlya bikuma bya été élé mùhana bwenge bwa imanya byangéne na byaasona. Lùmbaka lusuku lùushilye bikuma bya é'yo été, benebene iwa'wa."

18 Lùnge Mwene'ombe Abeca atenjile: "Tabilé byangéne hùno mtù abe ewe imwene. Indé nùm'météla m'mwatéléca waamcelela." ¹⁹ Û bibyo abùmbile nyama cose na tùnonyi tose 'w itete. Hanuma anabilusha ùlé mtù nibo abihini'e mena: na cina lyahini'ilwe étù 'yose na hùkyo mtù, i lyabele lyake cina. ²⁰ Bibyo Adamu anahini'a mena ù nyama cose ca njukanwa, ù tùnonyi

tose na ù nyama cose ca m'm éswé. Shi'éta m bibyo byose tamwamone'ile m'mwatéléca waamcelela.

21 Hanuma Mwene'ombe Abeca ahùlùlalé'ya mtù alo a manga, na a'écile awe ùlala, Abeca anahénda lùmo lwake lùhanji, na halya hahumine lùlo lùhanji anahacibya na misuna. ²² Ibyabùmbile m'macana ù lùlo lùhanji lwahuminye ùlé mtù na anamlusha ùlé Adamu.

²³ Hùkyo mtù ashitenda:

"Benebene hùno alé i'uwa lya m mane ma'uwa,

Na msuna wa m yane misuna.

Û bibyo i'abùcibwa 'M'macana' lùmbaka ahuma mulé mlùmyana."

²⁴ Û lùmbaka lwa bibyo mlùmyana i'ashika sekyé na inyakyé na i'a'ùlé'ana na wake m'maci, nibo babe mtù hùmo.

²⁵ Hùkyo mtù na wake m'maci hebo bombya babele bù'ùkù, shi'éta tababele na abùle.

Akakya a mtù

3 ¹ Ngyo'a hébele na bù'oso'e uhéta nyama cose cabùmbilwe na Mwene'ombe Abeca. Hékyo ngyo'a yatocice m'macana: "A bino Abeca byatenda bilé benebene nibo mule'e ùlya bikuma bya été 'yose élé m ndalo?" ² M'macana anakya'ùla ngyo'a: "Bikuma bya bité byose bilé m ndalo tùnabasha ùlya, ³ shi'éta bikuma bya été élé mwingi na ndalo Abeca aatù'ambéla nibo tùle'e ùbilya hange i'ùma é'yo été, lùmbaka tùna'wa."

⁴ Ngyo'a ashikya'ùla m'macana: "Benebene tamùshi'we. ⁵ Abeca atenjile bibyo, lùmbaka aikyé nibo lusuku lùushilye bikuma bya é'yo été, imwakùbùlé-lwa bwenge bwa imanya, na benu imwaba ité Abeca imanya byangéne na byaasona."

⁶ Hùkyo m'macana a'écile amone nibo é'yo été élé na bikuma byangéne byacelela ùlébwa, na'yo lùnge 'yaasohakéca meso, haho anaisémba nibo iba na bwenge i byangéne. Û bibyo ibyahénjile bimo bikuma ù'élé analya. Lùnge anaha

wake mlùme binge, nakùnge analya. ⁷Haho bose babélé ba'écile bawe ùlya, banashimanya nibo balé bù'ùkù; bibyo ibasambice maani ma été 'ya tini na banaihu'a.

8 Hùkyo mtù na wake m'maci bahu-ngilwe cù'i lya Mwene'ombe Abeca hable mùyata m ndalo ya Edeni mango ma ékolo, haho banaibisa m bité bya mu hékyo ndalo, lùmbaka ale'e ùbamon. ⁹Shi'éta Mwene'ombe Abeca abùcice mtù na ùmtoca: "Ùlé ùléhé?"

10 Hùkyo mtù ashimkya'ùla: "Nahungwa lyobe cù'i m ndalo; ibinamona boba na nashibisama lùmbaka nilé bù'ùkù."

11 Abeca anamtoca: "Alé beni wa'ùbwéla nibo ùlé bù'ùkù? A ùbe walya bikuma bya élya été éna'ù'ambé cile nibo ùlé'e ùlya?"

12 Nake ashimkya'ùla: "Hùno m'macana hùmbele nibo abe hamocunge nane i wamba bikuma bya é'yo été, na nabilya."

13 Mwene'ombe Abeca ibyatocice hùlya m'macana: "Wa'étéla bibyo é'é?"

M'macana anakya'ùla: "Ngyo'a anjimbéléla nibo nibilye, na ibinalya."

Abeca a'ala lùbangya

14 Hanuma Mwene'ombe Abeca ashibwéla ngyo'a: "Lùmbaka wa'éta bibyo, na'ùcutéla ùbe imwene inose msambéla nyama cose: Ihuma éno ékyanga ùsumangwibùluta na henda, na ahutehute i ashibe byobe bilébwa masuku mose ma bwobe bùlamu. ¹⁵Inabé'a lùsombo hamusamba na hùkyo m'macana; wake mmbùto na wobe ibaba basombani suku cose. Wake mmbùto iwakéka wobe mcwe, nùbunge iwacika abo acindokolo."

16 Na anabwéla m'macana bino: "Benebene nùhétakanya cobe mbebe ca ibùta na iwamangùbùta bana ù lùbaba. Éna'éba bibyo, iwaba na ngyala ya mweko ùlé wobe mlùme, nake i'aba na bùbasha oolé."

17 Na ashibwéla mlùmyana bino: "Wahungwéléla bya'ùbwéla wobe m'maci na walya bikuma bya élya été éna'ù'ambécile nibo ùlé'e ùlya. Ù lùmbaka lwa bibyo byù'éta ésé 'yose 'yasémbwa msémba. Iwa'ùbakana ihunda na makala suku cose ca bwobe bùlamu nibo ùmone bilébwa."

18 "Itete ilyamenya bilùngùlùngù na bimena bya mi'ele nibo bi'u'ukye na ùbe iwalya étoho 'ya m Ndalo. ¹⁹Iwa'amba ù makala na 'wisenga mahitù'éla lùmbaka ùmone bya'ùlya ùhùca hùùshihoto'ele mw itete lyùbùmbélwe m lélé. Lùmbaka wa'écilwe 'w itete, lùnge ùhoto'anya 'w itete."

20 Hùkyo mtù ahùlùhini'a wake m'maci lyake cina Efa, lùmbaka ewe i inabo wa balangamsenge bose. ²¹Mwene'ombe Abeca a'étéle Adamu na wake m'maci Efa myenda ya hépu, na anabacwalé'ya heyo.

Adamu na Efa bakyùmbwa m Ndalo

22 Hanuma Mwene'ombe Abeca anatenda: "Bino hùno mtù asele hùmo wetù, lùmbaka ashikyé byangéne na byaasona. Taacelela ùhénda bikuma bya été 'ya bùlamu na ùbilya, na aalame ale na ale." ²³Ù bibyo itùmine Mwene'ombe Abeca ammutatù'ya m Ndalo ya Edeni nibo ahunde itete lyabùmbélwe m lélé. ²⁴Akyùmbile Adamu m Ndalo ya Edeni na anabé'a hemo bibùmbé bya mawawa bilé na bùlamu mbo'o ya téndé ya hékyo ndalo na mwele waakya'a aya hùbele mùkalù'a mbo'o na mbo'o. Nabyo bibebe mù'engéléca élya été 'ya bùlamu lùmbaka tahabe mtù wa ùshekenena ha'onga na'yo.

The Bible in Ebembe

published as

BIBILYA MSAHU WANGÉNE

EBEMBE 'YA CINO SUKU

L Bible en Ebembe courant

Published by

SOCIÉTÉ BIBLIQUE DU ZAIRE

B.P. 8911

KINSHASA